

Dosarul nr.1ra-827/2023
1-21168634-01-1ra-29052023

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Stavarachi Mihai, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Stavarachi Mihai Xxxx**, născut la xxxx, originar și domiciliat în xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.11.2021 – 24.05.2022;

Instanța de apel: 22.06.2022 – 13.12.2022;

Instanța de recurs: 29.05.2023 – 12.07.2023.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, (sediul Telenești) din 24 mai 2022, Stavarachi Mihai a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal la 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat ca, Stavarachi Mihai la 12 octombrie 2021, încălcând prevederile pct.10) subpct.(2) lit. a) din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 conform căruia „*persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus*”, fără a deține permis de conducere, a condus mijlocul de transport de model „Xxx” cu numărul de înmatriculare Xxx prin localitatea Bănești, r-nul Telenești, când la aceeași dată în jurul orei 01⁰⁰ a fost oprit în trafic de către angajații Serviciului Patrulare Orhei, Telenești, Criuleni, Dubăsari al Secției Patrulare Centru al Direcției Patrulare Centru al Inspectoratului Național Securitate Publică, Gh. Bulat și A. Guțu, care din discuții l-au suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică.

Cu scopul de a stabili cu certitudine, dacă conducătorul auto a consumat sau nu băuturi alcoolice înainte de a se urca la volanul mijlocului de transport, angajații de poliție i-au solicitat lui Stavarachi Mihai de a fi supus testării alcoolscopice, însă ultimul, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, contrar prevederilor pct.11 lit.j) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr.357 din 13 mai 2009 potrivit căruia „conducătorul de vehicul este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare și contrar prevederilor stipulate la art.33 alin.(3) lit.c) al Legii nr.131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia „conducătorul de autovehicul este obligat să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat și examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare” a refuzat de a fi supus testării alcoolscopice, deși era obligat să se supună acestei cerințe.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Stavarachi Mihai a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, adică refuzul conducătorului mijlocului de transport, care nu deține permis de conducere de la testarea alcoolscopică.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia în partea pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Stavarachi Mihai să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, la 3 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, prima instanță just a calificat faptele inculpatului în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, însă a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei penale asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, la 08.06.2021 Stavarachi M. a fost condamnat de către Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei pentru fapta de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate cu grad avansat, fără a deține permis de conducere, fiindu-i aplicată pedeapsa non privativă de libertate sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, însă acesta nu a îndreptățit încrederea acordată prin aplicarea

pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, nu s-a corectat și a săvârșit o nouă infracțiune - cea de refuz al conducătorului mijlocului de transport care nu deține permis de conducere de la testarea alcoolică. Or, în cadrul cercetării judecătorești prin probele administrate s-a stabilit cert că inculpatul fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică contrar cerințelor legale, a refuzat de a fi supus testării alcoolică. Mai mult, inculpatul a comis infracțiunea de refuz al conducătorului mijlocului de transport, care nu deține permis de conducere, de la testarea alcoolică în perioada în care executa pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității aplicată lui prin sentința din 08.06.2021. Prin urmare, lui Stavarachi M. instanța de fond urma să-i aplice o pedeapsă echitabilă în limitele sancțiunii legii în baza căreia a fost declarat vinovat și anume pedeapsa care să-l descurajeze atât pe inculpat, cât și pe ceilalți membri ai societății de a săvârși asemenea fapte prevăzute de legea penală. Or, faptul că inculpatul Stavarachi Mihai nu are persoane la întreținere, nu se află la evidența medicului narcolog și/sau psihiatru, la locul de trai se caracterizează pozitiv, că a comis o infracțiune care se atribuie la categoria celor ușoare nu caracterizează inculpatul ca pe o persoană responsabilă pentru acțiunile sale și de aplicare a unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității. Prin urmare, urmează a fi aplicată față de inculpat pedeapsa închisorii, care ar răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 din Codul penal, care duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, va restabili echitatea socială și va fi proporțională cu consecințele infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în latura pedepsei penale și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Stavarachi Mihai a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal la 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

5. Instanța de apel a constatat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului

Stavarachi Mihai în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Referitor la pedeapsa aplicată lui Stavarachi M., instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpat.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului Stavarachi Mihai și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei față de Stavarachi Mihail, or, inculpatul anterior a mai comis o infracțiune similară, astfel, instanța de apel a menționat că cele sus-indicate, indică la faptul că Stavarachi Mihai nu a făcut concluziile necesare în vederea corectării sale, neconștientizând pericolul gravității faptei comise, astfel, este dispus să comită sistematic infracțiuni de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport, în stare de ebrietate.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptei săvârșite de către inculpat, de personalitatea inculpatului, astfel, reeducarea inculpatului este posibilă doar cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Stavarachi Mihai, care invocând temeiurile de drept prevăzute la pct. 6) și 10) a art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022 cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului a indicat că la solicitarea acuzatorului de stat instanța de fond i-a aplicat pedeapsa muncă neremunerată în folosul comunității, care ulterior a contestat sentința, invocând blândețea pedepsei. Acest fapt îl consideră dubios, care contravine legii penale și procedurii penale. Prin urmarea decizia instanței de apel este ilegală, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care

a afectat soluția instanței, deoarece nu a aplicat corect prevederile art.art.7, 61, 75-78 Cod penal.

Pedeapsa stabilită de instanța de apel o consideră prea aspră, întrucât el a coraborat cu organul de urmărire penală, a recunoscut vina, regretând sincer cele comise, astfel promițând pe viitor o comportare exemplară, ținând cont de supremația legii.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 din Codul de procedură penală.

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, inculpatul a invocat prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *când nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În textul recursului ordinar, se invocă admiterea erorii de fapt care potrivit recurentului a afectat soluția instanței de apel, în sensul dat Colegiul penal reiterează că în conformitate cu art. 6 pct.11¹) din Codul de procedură penală, eroare gravă de fapt, reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin

denaturarea conținutului acestora. Colegiul penal în urma cercetării materialelor cauzei constată că temeiul nominalizat nu și-a găsit confirmarea, dat fiind faptul că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată și-a întemeiat soluția de casare parțială a sentinței Judecătorei Orhei, sediul Telenești din 24 mai 2022 și pronunțării unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Stavarachi Mihai recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe termen de 3 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, concluzia la care a ajuns instanța de apel în urma verificării probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și a circumstanțelor cauzei, conformându-se cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în respectiva decizie. Tot aici, instanța de recurs ordinar constată că deși, inculpatul a semnalat temeiul dat de casare, acesta critică hotărârea contestată în latura stabilirii pedepsei sub aspectul că *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Astfel, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor sale, criticând decizia instanței de apel doar în partea stabilirii pedepsei, pe care o consideră prea aspră în coraport cu circumstanțele cauzei, solicitând pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Raportând însă argumentul invocat la circumstanțele speței, Colegiul penal relevă, că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Astfel, având în vedere argumentele din recurs, Colegiul penal notează, că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază

răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, după cum rezultă din recurs, inculpatul solicită aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, însă Colegiul penal menționează, că aceasta nu poate fi reținută, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel, este întemeiată și legală.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă la circumstanțele cauzei deduse judecății, Colegiul penal constată că instanța de apel a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care indică, că săvârșirea faptei nu se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru corectarea inculpatului, este necesară executarea efectivă a pedepsei.

În speță, instanța de apel corect a reținut toate circumstanțele reale și personale relevante cauzei, și anume caracterul prejudiciabil al infracțiunii care este una ușoară, atitudinea inculpatului față de procesul penal derulat în privința sa, persoana inculpatului (acesta anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiune similară) și condițiile de viață ale familiei sale.

Colegiul penal reține că, instanța de apel la stabilirea pedepsei a luat în considerare faptul că inculpatul, anterior a fost judecat, inclusiv pentru infracțiune similară (sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 08.06.2021 în baza art.264¹ alin. (4) Cod penal la pedeapsă de 150 ore de muncă neremunerată în folosul comunității), astfel a comis din nou o infracțiune, cu intenție, motiv din

care instanța de apel just a concluzionat că, de fapt, inculpatul nu s-a corectat, nu a conștientizat gravitatea faptei comise, din nou pășind pe calea infracționalității.

Astfel, instanța de apel a conchis, că în cazul inculpatului Stavarachi Mihai o pedeapsă neprivativă de libertate nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Mai mult, această convingere este fundamentată pe circumstanțele în care a fost descoperită infracțiunea, amploarea și pericolul pentru securitatea traficului rutier, sănătatea și chiar viața participanților la trafic, pe care îl generează conducerea mijloacelor de transport în stare de ebrietate alcoolică sau narcotică. Asemenea fapte în mod cert afectează relațiile din societate menite să protejeze dreptul la siguranța traficului rutier și să apere persoanele de cauzarea unor potențiale vătămări a integrității corporale sau de provocarea accidentelor rutiere cu survenirea altor consecințe grave sau de ordin material, drept urmare a conducerii mijloacelor de transport în stare de ebrietate.

Astfel, Colegiul penal consideră că instanța de apel, individualizând pedeapsa inculpatului Stavarachi Mihai, a ținut cont de prevederile legale relevante și a motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

Reieșind din cele expuse supra Colegiul penal conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal conchide că erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Stavarachi Mihai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Stavarachi Mihai Xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 27 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu